

דף נ.

עין משפט ב.

אה"ע סימן קלד פעיף ה

ה ז. לא מסר מודעה ואנסוהו לגרש, אם אנסוהו שלא כדין הגט פסול ד, ואם כדין אנסוהו הגט כשר ה.

עין משפט ו.

ח"מ סימן רז פעיף ג

ג. מי שמכר שדהו או חצירו ופירש בשעת המכירה^ו שהוא מוכר כדי לילך למקום פלוני או מפני הגשם שלא ירד, ומוכר כדי לקנות חיטים הרי זה כמוכר על תנאי^ז, וע"כ אם ירד הגשם אחר שמכר או הגיעו החיטים והוזלו או נמנע^ח ללכת לאותה ארץ הרי זה מחזיר הדמים ותחזור הקרקע.

הגה: ודוקא במוכר קרקעותיו^ט אבל במוכר מטלטלין לא מהני גילוי דעתו

ד. משמע דפסול מדרבנן, אבל הב"ש כתב דפסול מן התורה כמ"ש רש"י ור"ן והטור, וכן משמע מסעיף ז' וכן אם אנסוהו עכו"ם אפי' כדין הגט פסול אם לא שאמרו לו עשה מה שישראל אומרים לך, ולא כהרמב"ם סוף פ"ב, ועיין ב"ש ס"ק י'.

ה. כגון שהוא חייב להוציא ואינו רוצה ואנסוהו ב"ד עד שהוציא הוי גט, ומ"מ מצוה על כל ב"ד שבכל מקום ובכל זמן גם כשהדין לכופו לגרש לבטל המודעה.

ו. ודוקא אמר בשעת המכירה ולא מספיק שהדבר מפורסם או אמר למתוך. כ"כ בפעמוני זהב אך סיים דמ"מ שעת המכר הוא גם שעת התיווך שאמר לו המתווך דעל הדברים הראשונים סמכו ואם הלוקח יודה יחזיר הקרקע ואם יכפור ישבע, כמ"ש מרן בסי' רכ"ג, ועיין בחתם סופר סי' ע' וסי' ק"ב.

ז. רמב"ם שם הלכה ח', וע"מ ללכת למקום אחר מפורש בקידושין נ' ע"א ודבר הגשם בכתובות צ"ז ע"א. וכתב הב"י דכל כה"ג אסור ללוקח לאכול פירות עד שידע שנתקיים מקחו. סמ"ע ס"ק ח'. והטעם דכיון שגילה דעתו שמפני כך מכר, אומדן דעתו הוא שאם לא יהיה אותו הדבר לא מכר. סמ"ע ס"ק ז'.

ח. נמנע, היינו מחמת גזלנים או מחמת מחלה וכיוצא בו. ואם נתקיים המקח, הפירות הן ללוקח למפרע.

וכתב בביאורים ס"ק ג' דה"ה אם אחד קנה קרקע במקום מסויים ופירש בשעת הקניה מכיון שרוצה לקבוע דירתו באותו מקום הוא שקונה, ואח"כ לא נסתייע לו לדור באותו מקום המקח בטל, כיון שאינו יכול להוליך הקרקע למקום אחר.

ט. טור בשם רש"י בקידושין מ"ט ע"ב, לפי שאין דרך אדם למכור קרקעותיו אם לא שדעתו לעקור דירתו, משא"כ במטלטלין.

ובבאר היטב ס"ק ח' כתב שבלוקח אין חילוק בין קרקע למטלטלין, וכן משמע בב"י, ועיין

וצריך שיתנה בדיני התנאים.

עין משפט ז.

אה"ע סימן לה סעיף ז

ז. האומר לשליח לקדש לו אשה פלונית במקום פלוני, וקידשה לו במקום אחר אינה מקודשת^ז, אבל אם אמר לו הרי היא במקום פלוני אף דשינה השליח למקום אחר מקודשת, דמראה מקום הוא לו. ואם שינה השליח בתנאי אינה מקודשת.

עין משפט זז.

אה"ע סימן קמא סעיף מה

מה. השליח ששינה בטלה שליחותו. כגון שאמר לו תנהו לה במקום פלוני ונתנו לה במקום אחר אינה מגורשת, וה"ה אמר לו אל תתנהו לה "אלא" בעליה, או "אלא" ביד ימין, ונתנו לה בבית או ביד שמאל אינה מגורשת^ז.

עין משפט ט.

אה"ע סימן קמא סעיף מז

מז. אמר לו הרי היא במקום פלוני אינו קפידא אלא מראה מקום הוא לו. אמר לשליח תנהו לה ביום פלוני אם נתנו בתוך הזמן אינו גט, לאחר הזמן הוי גט. אבל אמר לו תנהו לה "אלא ביום פלוני" גם אם נתנו לה לאחר הזמן אינו גט^ז.

עין משפט י.

אה"ע סימן לט סעיף א

א. המקדש אשה ע"מ שאין עליה נדרים, אם נמצאו בה נדרים שדרך

בפ"ת ס"ק ו' מה שהאריך בזה.

י. קידושין דף כ' ע"א ומשנה שם. ואינה מקודשת דאמרינן קפידה היא שדעתו שיקדשה במקום פלוני דוקא ששם אוהבים אותו ולא ידברו עליו דברי גנאי, מגמ' ובח"מ.

כ. ממשנה ס"ה ע"א. ואם אמר לו בעליה, או ביד ימין לא מיקרי ששינה אלא דוקא אם אמר "אלא" בעליה או "אלא" ביד ימין שזה מראה על קפידא דאין טעם להקפיד בכגון דא, אבל באומר תנהו לה במקום פלוני בכל גוונא הוי קפידא אפי' שלא אמר אלא דהתם טעמא איכא שלא רצה במקום שילעיוזו עליו וכיו"ב, ט"ז.

ל. ממשנה ס' ע"א, רמב"ם מתוספתא.

את הספרים "דף היומי עין משפט על ה"דף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

בני אדם להקפיד עליהם, כגון שלא תאכל בשר, ושלא תשתה יין או שלא תתקשט בכגדי צבעונים, או נדרים שבינו לבינה, אינה מקודשת, וי"א דחוששין לקידושין^ב, דשמא תלך לחכם ויתיר לה לפני שישמע מהם המקדש^ג, ולכן אסורה בלי גט.

עין משפט כ. אה"ע סימן קיז סעיף ג.

ה. הנושא אשה סתם, ונמצאו עליה נדרים או מומים שלא ידע בהם הבעל^ד, תצא בלא כתובה לא עיקר^ה ולא תוספת.

עין משפט ל. אה"ע סימן לט סעיף ג.

ג. המקדש אשה ע"מ שאין בה מומין, ונמצאו בה אחד מן המומין הפוסלים בכהנים והפוסלין בנשים^ו, אינה מקודשת. ואם נמצא מום אחר שאינו פוסל בכהנים, אע"פ שאמר מקפיד אני, הרי זו מקודשת, אם לא שאמר ע"מ שאין בה כל מום.

מ. זו דעה בירושלמי, אבל הרשב"א והר"ן פסקו כמ"ד שאין חוששין שמא תלך לחכם ויתיר לה דלא חיישינן שמא תלך ותקלקל עצמה, וכן פסק השו"ע בסי' קמ"ג דכל תנאי שהוא בשב ואל תעשה והוא בידה אין חוששין שמא תעבור עליו, וא"כ צ"ע איך פסק כן דצריכה גט, ועיין בח"מ דמחלק אם כבר נישאת לאחר דודאי לא חוששין שתקלקל עצמה, ללא נישאת עדיין לאחר.

נ. י"א דבאשה חשובה אפי' קודם שנודע לבעל התירה החכם הוי רק ספק מקודשת, ואם קידשה ע"מ שאין עליה נדרים ובעל סתם, הוי ביטלו לתנאו ומקודשת כמבואר בסי' ל"ח סעיף ל"ח.

ס. ממשנה כתובות ע"ג ע"ב. ורמב"ם פ' כ"ה.

ע. אע"ג דלגבי חייבי לאוין שלא הכיר בה יש לה תוספת, התם גם האיש פשע שהיה לו לדקדק שלא אסורה לו ע"כ אמרינן דרצה להזיק נכסיו, אבל נדרים ומומין הוא לא פשע ועליה היה לגלות לו, וע"כ אין לה תוספת. ואיילונית אע"פ שזה מום גדול וקלא אית לה אע"פ שאומר שלא הכיר בה, אין מאמינים לו וע"כ יש לה תוספת, כ"כ הח"מ מהר"ן.

פ. כגון ריח הפה, ריח רע, זיעה, קול עב, ודדים גסים מחברותיה טפח, וטפח בין דד לדד, ונשיכת כלב ונעשה המקום צלקת, ושומא שעל הפדחת אפי' קטנה ביותר, אפי' אין בה שער וזו היא שומא שיתירה האשה על הכהנים, והוא ששומא זו עומדת תחת כיפה שבראשה פעמים נראית ופעמים אינה נראית שאם תמיד נראית, הרי ראה ונתפייס, ואם תמיד אינה נראית אינו מום. ומום של ריח רע בטור לא גרס, אבל השו"ע העתיקו מהרמב"ם. ובהשתנה במטה או אם היא מצורעת, כתב הב"י דפשיטא דהוי מום, והד"מ כתב אע"פ שפשוט למר, לדידי מבעיא טובא ע"ש.

עין משפט מ.

אה"ע סימן קיז סעיף ד

גד ה. הנושא אשה סתם, ונמצאו עליה נדרים או מומים שלא ידע בהם הבעל^ז, תצא בלא כתובה לא עיקר^ק ולא תוספת.

עין משפט נ.

אה"ע סימן לט סעיף ד

דהגה: ד. אם יש מרחץ בעיר, אפי' מומין שבסתר אין מבטלים הקידושין, בד"א שדרך הבנות לילך למרחץ בגלוי, אבל במקום שהולכות רק בלילה ובהחבא, אפי' מומין שבגלוי מבטלין^ר.

הגה: ה. נכפה אם הוא לזמן קבוע, הוי מום שבסתר, ואם אינו לזמן קבוע הוי מום שבגלוי. וי"א דנכפה, וריח הפה אין חילוק בין מרחץ בעיר או לא^ש, ומבטלים הקידושין.

עין משפט ס.

אה"ע סימן לא סעיף א

א. אין מקדשין בפחות^ח משה פרוטה, דבעינן קנין כסף, ובפחות מזה לא הוי קנין כסף. ואם קידשה בחפץ סתם, אין צריך לשום אותו אם שוה פרוטה אלא אם יתברר ששוה פרוטה מקודשת, ואפי' אמר לה בחפץ זה ששוה נ', ולא שמו אותו, ולכסוף שמו אותו ונמצא ששוה נ', מקודשת משעת נתינה^א.

צ. ממשנה כתובות ע"ג ע"ב. ורמב"ם פ' כ"ה.

ק. אע"ג דלגבי חייבי לאוין שלא הכיר בה יש לה תוספת, התם גם האיש פשע שהיה לו לדקדק שלא אסורה לו ע"כ אמרינן דרצה להזיק נכסיו, אבל נדרים ומומין הוא לא פשע ועליה היה לגלות לו, וע"כ אין לה תוספת. ואיילונית אע"פ שזה מום גדול וקלא אית לה אע"פ שאומר שלא הכיר בה, אין מאמינים לו וע"כ יש לה תוספת, כ"כ הח"מ מהר"ן.

ר. ומיירי שקידשה ע"י שליח ולא ראה אותה בשעת נתינת הקידושין, והמרדכי כתב דכל המשנה איירי בנישואין ולא באירוסין, עיין בח"מ ס"ק ו'.

ש. ר"י בנתיב כ"ג, וכתב הח"מ שזה אינו נראה, דא"כ גם ריח וקול עבה וזיעה אפשר לה להזהר במרחץ בשעה קטנה ע"ש.

ת. משנה דף כ' ע"א, וגמ' י"ב.

א. כ"כ הח"מ ס"ק א'.

עין משפט ע.

אה"ע סימן לא סעיף ט

ט יא. קידשה בפחות משה פרוטה, כגון במטבע^ב ואח"כ שלח סיבלונות^ג, אינה מקודשת, אבל בא עליה סתם בפני עדים, צריכה גט, דודאי בעל לשם קידושין^ד.

הגה: יב. קטן שקידש והגדיל אצלה, צריכה גט ממנו^ה, דודאי כשהגדיל בעל לשם קידושין, חוץ במקום דאיכא למטעי שאז צריכה קידושין אחרים.

דף נ:

עין משפט א.

אה"ע סימן מג סעיף א

א. קטן שקידש אינן קידושין, דלא תיקנו רבנן קידושין לקטן^א. ואסור להשיאו אשה בעודו קטן. אבל אם נשאר איתה ונתייחד עמה בעדים משהגדיל, צריכה גט דמסתמא בעל לשם קידושין.

עין משפט ב.ג.

אה"ע סימן מה סעיף א

א. היום בארץ ישראל ובמצרים אין חוששין לסבלונות שהחתן שולח אחר שידוכין שמא לשם קידושין שלחם. וכן כתב הרמ"א דמעשים בכל יום דלפעמים חוזרים בשידוכין והסבלונות חוזרים, ולא נהגו

ב. במטבע דוקא דבחפץ ספק קידושין הוי דשמא שוה פרוטה במקום אחר, כ"כ בח"מ וב"ש ממשנה נ' ע"א.

ג. אפי' במקום דמקדשי ואח"כ שולחים סבלונות כ"כ בח"מ.

ד. הח"מ כתב דמלשון זה משמע דמקודשת גמורה, אבל דהר"ן ועוד ראשונים כתבו דמקודשת מספק, אבל בקטן והגדיל (סעיף י"ב) ודאי מקודשת. ולפי"ז תמה הח"מ איך הרמ"א בחד מחתא כתבם, ואולי גם דעת השו"ע שצריכה גט רק מספק. ובח"מ ס"ק כ' נפלה טעות סופר וצ"ל אם נודע לו "שלא" היה שוה פרוטה.

ה. משו"ת הרא"ש, וחילוק בין סבלונות לביאה, עיין בר"ן ומובא בב"ש ס"ק י"ט דביאה דהויא איסור לא עביד אלא עד שיצא מספק, לא כן בסבלונות שאין דבר אסור בכך, וע"כ אין ראייה שזה לקידושין, עיין בב"ש.

ו. והב"ח בסי' א' כתב דאב המשיא אשה לבנו קטן בן י"ב שנה הוו קידושין דרבנן, וכתב הח"מ ולא ידעתי שום רמז וראיה לדבר חדש זה. עיין בח"מ ס"ק א'. ונתבאר לעיל בסי' א' מהו סמוך לפרקן.

להצריכה גט, הואיל ובוזה"ז כולם מסבלי והדר מקדשי.

עין משפט ד.ה.

אה"ע סימן מה סעיף ג.

ג. ב. חוששין לכתובה, שאם כתב לה כתובה אע"פ שלא הגיע לידה, אם דרך מקצת בני העיר שמקדשין ואח"כ כותבין כתובה, חוששין שמא נתקדשה^ז. רק אם דרך כל אנשי העיר שכותבין כתובה קודם הקידושין, אין חוששין לקידושין מכח הכתובה בלבד.

עין משפט ו.ז.

אה"ע סימן מא סעיף ב.

ב. המקדש ב' אחיות כאחד דאסורות משום ערוה, אינן מקודשות, ואינן צריכות גט^ח, ואם אמר אחת מכן מקודשת לי, שתיהן צריכות גט, ואסורות שתיהן משום אחות אשתו.

אה"ע סימן מא סעיף ג.

ג. פא.קדש נשים רבות כאחת, והיו בהן שתי אחיות או אשה ובתה, אם אמר: הראויה מכן לביאה מקודשת לי, הרי כולן מקודשות לו חוץ משתי אחיות או אשה ובתה וכיוצא בהן. ואם אמר: כולכן מקודשות לי, נכריות מקודשות ואחיות אינן מקודשות, וי"א שאף נכריות אינן מקודשות, הלכך נכריות מקודשות מספק. ואם אמר: אחת מכולכן מקודשת לי, כולן, בין נכריות בין אחיות, מקודשת מספק.

ז. לפ"ז צריך להזהר בכתיבת כתובה לפני הקידושין, כיון שלפחות מקצת כותבין כתובה אחרי הקידושין א"כ אם יכינו כתובה ואח"כ יהיה ריב ולא ירצה לקדשה תצטרך גט מכח חשש זה דשמא קידש, ואפי' שאנו יודעים שלא קידש, דזו גזירת חז"ל בכה"ג שכתב כתובה לפני כן. וא"כ מהאי טעמא עדיף לא להכין כתובה ולחתום אותה בעדים אלא אחרי הקידושין. ועיין בקידושין דף ט' וכדמסיק רב אסי שם.

ח. ואם היו נשים רבות נכריות ואחיות, ואמר כולכן מקודשות לי, נכריות מקודשות ואחיות אינן מקודשות. וי"א דאף הנכריות אינן מקודשות, הלכך נכריות מקודשות מספק. ואע"ג דקימ"ל קני את וחמור קנה מחצה כמבואר בחו"מ סי' ר"י סעיף ג', וא"כ הי"א מוקשה דהכא נמי נימא דתפסו מקצת דבריו, מ"מ י"ל דיש חילוק בין אומר את וחמור, לבין כולכן שכולל את כולן באמירה אחת, דיש מקום לומר דאף אחת אינה מקודשת. ועיין בח"מ. לפ"ז אם יאמר אחיות ונכריות מקודשות לי, לכו"ע נכריות מקודשות ודאי, ע"ש.